

**VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET
BASISONDERWIJS VAN 25 FEBRUARI 1997, HET DECREET VAN 8 JUNI
2007 BETREFFENDE DE STUDIEFINANCIERING VAN DE VLAAMSE
GEMEENSCHAP, DE CODEX SECUNDAIR ONDERWIJS VAN 17 DECEMBER
2010, DE CODIFICATIE SOMMIGE BEPALINGEN VOOR HET ONDERWIJS
VAN 28 OKTOBER 2016 EN HET DECREET VAN 27 APRIL 2018 TOT
REGLING VAN DE TOELAGEN IN HET KADER VAN HET GEZINSBELEID ,
WAT BETREFT DE AFSTEMMING MET HET DECREET VAN 27 APRIL 2018
TOT REGLING VAN DE TOELAGEN IN HET KADER VAN HET
GEZINSBELEID**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Met het voorliggend voorontwerp van decreet wordt er gevolg gegeven aan het advies van de Raad van State¹ bij het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, voor zover het gaat over de afstemming van dat decreet met het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap.

2. Situering

Met de zesde staatshervorming wordt de bevoegdheid inzake de gezinsbijslagen overgeheveld naar de gemeenschappen en gewesten. In Vlaanderen wordt ervoor gekozen om deze materie in te kantelen in het gezinsbeleid.

Op 31 mei 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota goed 'Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat'. Het groeipakket omvat enerzijds de gezinsbijslagen en anderzijds een aantal toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Deze laatste toelagen worden onderverdeeld in de selectieve participatietoelagen, namelijk **een overheveling van de schooltoelagen vanuit Onderwijs**, en andere, nieuwe toelagen (met betrekking tot kinderopvang en kleuteronderwijs) in het kader van het gezinsbeleid.

Vervolgens werden de principes uit deze conceptnota vertaald in een ontwerp van decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid dat definitief werd bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering op 27 april 2018.

¹ Adv. RvS 62.258/1 van 8 december 2017 over een voorontwerp van Vlaams decreet „tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid“.

2.1. Probleemstelling

Naar aanleiding van het toen nog ontwerp van decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid merkte de Raad van State in zijn advies² op dat zij vragen hebben over de afstemming ervan met het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap. Dit decreet werd door het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid immers niet gewijzigd of opgeheven. Nochtans bevat het regelingen (met name de selectieve participatietoelagen en de kleutertoelagen) die in de plaats komen van regelingen (met name schooltoelagen) vervat in het decreet van 8 juni 2007. Tegelijk werd in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid herhaaldelijk verwezen naar bepalingen van het decreet van 8 juni 2007. Dit is voor een aantal bepalingen problematisch aangezien het bestaan of de geldigheid van die bepalingen onverenigbaar is met het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, omdat ze hetzelfde voorwerp hebben.

Het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid werd naar aanleiding van het advies van de Raad van State niet aangepast op dit punt.

2.2. Doelstelling

Met dit voorontwerp van decreet wordt er gevolg gegeven aan de opmerkingen van de Raad van State bij het decreet tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, voor zover het gaat over de afstemming van dat decreet met het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap.

3. Inhoud

In navolging van het hogervermelde advies van de Raad van State worden met het voorliggend voorontwerp van decreet de bepalingen over de schooltoelagen in het kleuteronderwijs en het leerplichtonderwijs opgeheven uit het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap. Zij maken sinds kort immers het voorwerp uit van de selectieve participatietoelagen en de kleutertoelagen zoals vermeld in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Tegelijk gebeurde er een screening van de overige onderwijsreglementering op verwijzingen naar de schooltoelagen in het kleuter – en leerplichtonderwijs. Dit is het geval voor het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en de codificatie sommige bepalingen

² Adv. RvS 62.258/1 van 8 december 2017 over een voorontwerp van Vlaams decreet „tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid“.

voor het onderwijs van 28 oktober 2016. Deze decreten worden op dat vlak gewijzigd.

Ten slotte bevat ook het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid een aantal verwijzingen naar het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, die met het voorliggend voorontwerp van decreet worden opgeheven. Deze bepalingen worden autonoom in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid ingeschreven, of er wordt verwezen naar andere onderwijsregelgeving.

Het voorliggend voorontwerp van decreet is bijgevolg een soort van afstemmingsdecreet, dat bijna uitsluitend wijzigingsbepalingen bevat. Bovendien werden alle politieke en juridische beleidskeuzes reeds gemaakt naar aanleiding van de conceptnota goed 'Voor elk kind en elk gezin een groeipakket op maat', en de vertaling ervan in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Om die redenen is er geen vrije beleidsruimte en werd er dan ook geen reguleringssimpactanalyse (RIA) of JoKER voor dit voorontwerp van decreet opgemaakt.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

De decreten die met het voorliggend voorontwerp van decreet worden gewijzigd, met name het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse gemeenschap, de codex secundair onderwijs van 17 december 2010 en de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, hebben betrekking op Onderwijs, een gemeenschapsaangelegenheid.

Ook de artikelen die worden gewijzigd in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid betreffen uitsluitend een gemeenschapsaangelegenheid.

Afdeling 1, artikelen 2 tot en met 5

In het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wordt elke verwijzing naar de schooltoelage zoals bedoeld in het decreet van 8 juni 2007 vervangen door een verwijzing naar de selectieve participatietoelage leerling, zoals bedoeld in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Artikel 2

Het begrip 'selectieve participatietoelagen leerling' wordt gedefinieerd in het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 met een verwijzing naar het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Artikel 3

In het basisonderwijs is "schooltoelage" één van de gehanteerde indicatoren in het kader van het inschrijvingsrecht, meer bepaald binnen het systeem van de dubbele contingentering. De betrokken bepaling wordt aangepast aan de nieuwe terminologie.

Artikel 4

Een deel van de werkingsmiddelen in het gewoon basisonderwijs wordt verdeeld op basis van leerlingenkenmerken. Eén van die leerlingenkenmerken is het ontvangen van een schooltoelage. Met het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid verandert de schooltoelage in een selectieve participatietoelage leerling. Voor scholen met als teldag de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar, wordt leerlingenkenmerk 2 vastgesteld op basis van de beschikbare gegevens op 15 november volgend op de teldatum m.b.t. de leerlingen die een schooltoelage kregen voor het schooljaar waarin deze teldatum valt. Voor scholen in programmatie met als teldag de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar, wordt leerlingenkenmerk 2 vastgesteld op basis van de beschikbare gegevens op 1 mei volgend op de teldatum m.b.t. de leerlingen die een schooltoelage krijgen voor het schooljaar waarin de teldatum valt. **Dit wil zeggen dat voor de verdeling van het werkingsbudget voor het schooljaar 2019-2020 er voor de scholen met teldag 1 februari 2019 wordt gekeken naar het al dan niet ontvangen van een schooltoelage in het schooljaar 2018-2019.** Voor deze scholen wordt dus nog naar de schooltoelage volgens het 'oude' systeem gekeken. **Voor scholen die tellen op 1 oktober 2019 wordt gekeken naar het al dan niet ontvangen van een selectieve participatietoelage in het schooljaar 2019-2020.** In dit geval spreken we dus al van een selectieve participatietoelage. Vanaf het schooljaar 2020-2021 is voor alle scholen leerlingenkenmerk 2 de selectieve participatietoelage.

werkingsmiddelen voor schooljaar	uitbetaling werkingsmiddelen	leerlingenkenmerk 2 wordt vastgesteld op	teldag	schooltoelage in schooljaar waarin teldatum valt	systeem
2019-2020	januari 2020 en juni 2020	15/11/2019	1/02/2019	2018-2019	oud
2019-2020	januari 2020 en juni 2020	1/05/2020	1/10/2019	2019-2020	nieuw

werkingsmiddelen voor schooljaar	uitbetaling werkingsmiddelen	leerlingenkenmerk 2 wordt vastgesteld op	teldag	schooltoelage in schooljaar waarin teldatum valt	systeem
2020-2021	januari 2021 en juni 2021	15/11/2020	1/02/2020	2019-2020	nieuw
2020-2021	januari 2021 en juni 2021	1/05/2021	1/10/2020	2020-2021	nieuw

Artikel 5

Voor de berekening van de SES-lestijden, die deel uitmaken van de basisomkadering in het gewoon basisonderwijs, wordt gekeken naar de socio-economische status van leerlingen. Deze socio-economische status wordt gevat door leerlingenkenmerken. Eén van die leerlingenkenmerken is het ontvangen van een schooltoelage.

Met het nieuwe decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid verandert de schooltoelage in een selectieve participatietoelage leerling. Artikel 134 van het decreet basisonderwijs stelt dat de referentiedag voor leerlingenkenmerk 2, voor het schooljaar J-J+1, 28 februari J is. Dan wordt er gekeken welke leerling aan het leerlingenkenmerk 2 voor het schooljaar (J-2)-(J-1) beantwoordde. Dit wil zeggen dat voor het schooljaar 2020-2021 nog gewerkt kan worden met de schooltoelagen van het schooljaar 2018-2019, vastgesteld op 28/2/2020. Voor het schooljaar 2021-2022 dient er gewerkt te worden met de selectieve participatietoelage van het schooljaar 2019-2020, vastgesteld op 28/2/2021. Dit wordt weergegeven in onderstaande tabel:

omkadering voor schooljaar	leerlingenkenmerk 2 wordt vastgesteld op (J)	schooltoelage in schooljaar (J-2)-(J-1)	systeem	laatste teldag
2019-2020	28/02/2019	2017-2018	oud	1/10/2019

omkadering voor schooljaar	leerlingenkenmerk 2 wordt vastgesteld op (J)	schooltoelage in schooljaar (J-2)-(J-1)	systeem	laatste teldag
2020-2021	28/02/2020	2018-2019	oud	1/10/2020

omkadering voor schooljaar	leerlingenkenmerk 2 wordt vastgesteld op (J)	schooltoelage in schooljaar (J-2)-(J-1)	systeem	laatste teldag
2021-2022	28/02/2021	2019-2020	nieuw	1/10/2021

Afdeling 2, artikelen 6 tot en met 37

In het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse gemeenschap worden de bepalingen die betrekking hebben op het stelsel van schooltoelagen in het kleuter- en leerplichtonderwijs, en elke verwijzing ernaar, opgeheven. Zij maken sinds kort immers het voorwerp uit van de selectieve participatietoelagen en de kleutertoelagen zoals vermeld in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Bijgevolg regelt het decreet van 8 juni 2007 enkel nog de studiefinanciering in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, via een stelsel van studietoelagen.

Artikel 37

Artikel 74 van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse gemeenschap regelt het uitzonderlijke geval dat een persoon in hetzelfde school- of academiejaar tegelijk voldoet aan de voorwaarden voor een schooltoelage en een studietoelage. Dit artikel wordt opgeheven. Dit impliceert dat een persoon vanaf de inwerkingtreding van dit voorontwerp van decreet beide toeslagen zal kunnen cumuleren, als hij in hetzelfde school- of academiejaar tegelijk voldoet aan zowel (1) de voorwaarden voor het verkrijgen van de selectieve participatietoelage leerling, zoals geregeld in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, als (2) aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een studietoelage, zoals geregeld in het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse gemeenschap. Dit komt evenwel slechts zeer uitzonderlijk voor.

Afdeling 3, artikelen 38 tot en met 43

In de codex secundair onderwijs van 17 december 2010 wordt elke verwijzing naar de schooltoelage zoals bedoeld in het decreet van 8 juni 2007 vervangen door een verwijzing naar de selectieve participatietoelage leerling, zoals bedoeld in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Artikel 38

Het begrip 'selectieve participatietoelagen leerling' wordt gedefinieerd in de codex secundair onderwijs van 17 december 2010 met een verwijzing naar het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Artikel 39

Zoals in het basisonderwijs (cf. art. 3) is ook in het secundair onderwijs "schooltoelage" één van de gehanteerde indicatoren in het kader van het inschrijvingsrecht, meer bepaald binnen het systeem van de dubbele contingentering. De betrokken bepaling wordt aangepast aan de nieuwe terminologie.

Artikel 40

De codex secundair onderwijs bepaalt dat via het schoolreglement ouders en leerlingen er op gewezen worden dat onwettige afwezigheid in sommige gevallen kan leiden tot terugvordering van toegekende schooltoelagen. Deze bepaling wordt aangepast aan de nieuwe terminologie.

Artikel 41 en 42

Zoals in het basisonderwijs (cf. artikel 5), is ook in het secundair onderwijs "schooltoelage" één van de gehanteerde indicatoren voor het toekennen van extra lerarenomkadering. In tegenstelling echter tot het basisonderwijs, waar dit geïntegreerd is in de basisfinanciering, gebeurt dit vooralsnog in het (gewoon) secundair onderwijs op basis van het mechanisme van de driejarige GOK-cyclus. De betrokken bepalingen, respectievelijk voor de eerste graad en voor de tweede + derde graad, worden aangepast aan de nieuwe terminologie. Voor de GOK-cyclus die op 1 september 2018 start en waarvoor de referentiedatum voor berekening 1 februari 2018 is, worden, voor alle duidelijkheid, nog de "schooltoelagen" in aanmerking genomen omdat de participatietoelagen nog niet in voege zijn.

Artikel 43

Naar analogie met het basisonderwijs (cf. artikel 4) spelen schooltoelagen ook een rol bij de jaarlijkse vaststelling van de werkingsbudgetten op basis van onder meer leerlingenkenmerken. Zoals op bovenvermelde vlakken is er ook hier een aanpassing aan de nieuwe terminologie zonder aan de inhoudelijke strekking van de bepalingen in kwestie te raken.

Afdeling 4, artikel 44

Artikel III.17 van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 bevat een verwijzing naar schooltoelage. De gesubsidieerde internaten met internen die een schooltoelage ontvangen krijgen een bijzondere internaattoelage. In dat artikel wordt wel verkeerdelijk het woord 'studietoelage' gehanteerd. Er werd ook hier een aanpassing aan de nieuwe terminologie doorgevoerd zonder aan de inhoudelijke strekking van de bepalingen in kwestie te raken.

Werkingsbudget gesubsidieerde internaten voor schooljaar	uitbetaling werkingsbudget	'ontvangen van een schooltoelage' wordt vastgesteld op	teldag	schooltoelage in schooljaar waarin teldatum valt	systeem
2019-2020	januari 2020	15/11/2019	1/02/2019	2018-2019	oud

Werkingsbudget gesubsidieerde internaten voor schooljaar	uitbetaling werkingsbudget	'ontvangen van een schooltoelage' wordt vastgesteld op	teldag	schooltoelage in schooljaar waarin teldatum valt	systeem
2020-2021	januari 2021	15/11/2020	1/02/2020	2019-2020	nieuw

Afdeling 5, artikelen 45 tot en met 56

Het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid bevat een aantal verwijzingen naar het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, die met afdeling

2, bestaande uit artikelen 5 tot en met 37, van dit voorontwerp van decreet worden opgeheven.

Deze bepalingen worden autonoom in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid zelf ingeschreven, of er wordt verwezen naar andere onderwijsregelgeving.

Artikel 45

Voor een aantal definities wordt verwezen naar het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, die met afdeling 2, bestaande uit artikelen 5 tot en met 37, van dit voorontwerp van decreet worden opgeheven.

De definitie van de begrippen 'interne leerling', 'leerling' en 'schooljaar' wordt als autonome bepaling opgenomen in het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, omdat zij elders in de onderwijsregelgeving niet worden gedefinieerd.

Artikel 46

Dit artikel betreft een materiële vergissing waarbij een ingeschat werkbedrag niet werd vervangen door het door Kind en Gezin en FAMIFED gevalideerde correcte bedrag, waardoor het inkomstengrensbedrag dat momenteel in het decreet staat niet in overeenstemming is met de inkomensgrens die momenteel door FAMIFED wordt gehanteerd.

Artikelen 47 en 48

De artikelen 27 en 28 van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, hebben betrekking op de selectieve participatietoelagen kleuteronderwijs. Voor de omschrijving van 'niet voldoende aanwezig' wordt er verwezen naar de bepalingen in artikel 13, §2 tot en met §6, van het decreet van 8 juni 2007, die worden opgeheven. Daarom worden deze bepalingen met voorliggend voorontwerp van decreet autonoom ingeschreven in artikel 27 van het decreet van 27 april 2018. In artikel 28 wordt er een verwijzing naar de autonome bepalingen opgenomen.

Artikelen 49 en 50

De artikelen 30 en 31 van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, hebben betrekking op de selectieve participatietoelag lager onderwijs. Voor de omschrijving van 'niet voldoende aanwezig' wordt er verwezen naar de bepalingen in artikel 14, §1, 2° juncto §2 en §3, van het decreet van 8 juni 2007, die worden opgeheven. Daarom worden deze

bepalingen met voorliggend voorontwerp van decreet autonoom ingeschreven in het artikel 30 van het decreet van 27 april 2018. In artikel 31 wordt er een verwijzing naar de autonome bepalingen opgenomen.

Artikel 51

Artikel 33 van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, heeft betrekking op de selectieve participatietoeslag secundair onderwijs.

Bij de redactie van dit artikel werd er een zinsdeel vergeten overnemen.

Verder wordt er voor de omschrijving van het begrip 'meeneembaarheid' verwezen naar de bepaling in artikel 5, 25°, van het decreet van 8 juni 2007, die wordt opgeheven voor het kleuter- en leerplichtonderwijs. Daarom wordt met voorliggend voorontwerp van decreet een definitie van 'meeneembaarheid' autonoom ingeschreven in het artikel 33 van het decreet van 27 april 2018.

Artikelen 52 en 53

De artikelen 34 en 36 van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, hebben betrekking op de selectieve participatietoeslag secundair onderwijs. Voor de omschrijving van 'ongewettig afwezig' wordt er verwezen naar de bepalingen in artikel 16, §1, 2° juncto §2 en §3, van het decreet van 8 juni 2007, dat wordt opgeheven. Daarom worden deze bepalingen met voorliggend voorontwerp van decreet autonoom ingeschreven in het artikel 34 van het decreet van 27 april 2018. In artikel 36 wordt er een verwijzing naar de autonome bepalingen opgenomen.

Artikel 54

In artikel 48, §1 is de voorrang voor de opleiding verpleegkunde van het hoger beroepsonderwijs onterecht niet terug toegevoegd, toen deze weer werden opgenomen in de schooltoelage/selectieve participatietoeslag.

In artikel 48, §4, tweede lid wordt er een materiële vergissing in een bedrag rechtgezet.

Artikel 55 en 56

In de artikelen 55 en 56 van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wordt voor de omschrijving van 'niet voldoende aanwezig' opnieuw verwezen naar de bepalingen in artikel 13, §2, 1°, 2° juncto §3, §4, §5 en §6, van het decreet van 8 juni 2007, die worden opgeheven. Deze verwijzing wordt vervangen door een verwijzing naar de

autonome bepaling die via artikel 47 van dit voorontwerp wordt ingeschreven in artikel 27 van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Artikel 57

Er wordt in een overgangsregeling voorzien: voor de aanvragen van schooltoelagen in het kleuteronderwijs en het leerplichtonderwijs die betrekking hebben op de schooljaren voorafgaand aan het schooljaar 2019-2020 blijven de bepalingen gelden zoals deze van toepassing waren voor vóór 1 september 2019.

Artikel 58

Het voorliggend decreet treedt in werking op 1 september 2019. Artikel 5 treedt pas in werking op 1 november 2020 (cf. supra). De artikelen 45, 46, 55 en 56 treden in werking op 1 januari 2019

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN